

„Megérik a pénzüket“

Az elmúlt évben és idén összesen 126 önálló községi népkönyvtár létesült az országban. Joggal remélhette mindenki, hogy az itt dolgozó hivatásos és teljes fizetésű könyvtárosok jobban fognak dolgozni, mint a tiszteletdíjasok és társadalmi munkások — és ez az olvasók és kölcsönzések szaporodásában is megmutatkozik.

Nos, nem minden önálló községi könyvtáros váltotta be ezt a reményt. Ha megnézzük jónéhányuk forgalmát és összevetjük ezt a régivel, úgy tűnik: a tiszteletdíj több és jobb munkára ösztönzött. Csak néhány példát: *Tömörkény* (Csongrád m.) községben egy igazgató-tanító társadalmi munkában havonta 1000—1200 könyvet adott a falu lakosságának kezébe, mert nem röstelte, hogy a környező tszcs-ékbe és tanyavilágba is kivigyen esetenként 20—25 könyvet. Ez év szeptemberében a függetlenített népkönyvtáros mindössze 92 kötetet tudott csak kölcsönözni, pedig az állományára se panaszkodhat, mert az 1700 kötet. *Villányban* (Baranya m.) is önálló könyvtár működik, legutóbb 200 kötetet kölcsönzött, a *derecskei* (Hajdú m.) 137-et, a *nagylétai* 175-öt, a *pétervásárai* (Heves m) 92-öt, a *verpeléti* 181-et, a *lőrinci* 149-et, a *pozsonyi* (Pest m.) 134-et. Még említhetnénk egypár önálló népkönyvtárost, akinek forgalma jóval alatta marad a társadalmi munkában, vagy szerény tiszteletdíjért dolgozóknak. Csongrád megye 14 önálló községi könyvtára közül csak 3 kölcsönöz 1000 kötetten felül, szeptemberben 10 nem érte el a havi 500 kölcsönzést. A »csúcsteljesítmény« azonban *Földeák*

község könyvtárosaé. Egy hónap alatt 43 kötetet adott ki. Ha az általa kikölcsönzött kötetek számával elosztjuk fizetését, kiderül, hogy minden egyes kötet kikölcsönzéséért valamivel több, mint 18 forintot kapott. Olcsóbb lenne, ha az olvasói vissza se hoznák a könyveket, hisz újabb kölcsönzésük ismét 18 forintba kerül az államnak! Munkájához viszonyítva ő kapja ebben az országban a legmagasabb fizetést. Ezen az alapon Békés község könyvtárosaé, aki egy-maga 4000 kötetten felül kölcsönöz, havi 72.000 forint járna, vagy neki — a békési alapon számítva — nem egészen 9 forint.

Nem hinnék, hogy az ingyen, vagy szerény tiszteletdíjért dolgozó községi, vagy tanyai népkönyvtárosok irigy emberek lennének, de megértjük őket, ha ezeket olvasván elsápadnak.

Bizony meggondolkoztatóak ezek az adatok. Fölmerül az emberben a kérdés, nem lenne-e helyesebb, mondjuk, Békésre helyezni egy ilyen önálló népkönyvtárosnak a státusát. De csak a státust! Vagy nem lenne-e helyesebb az ilyen függetlenítettek fizetését a társadalmi munkában dolgozók között megosztani, esetleg az olyan megyékből, amelyek nem tudják biztosítani az önálló népkönyvtár működési feltételeit, az állásokat áttenni olyanokba, amelyek nagyobb gonddal létesítenének önálló községi könyvtárat. De ismét csak az állásokat!

Mert az így »dolgozó« függetlenített könyvtárosok »megérik a pénzüket«, de semmiesetre sem érdemlik meg a fizetésüket.